

Війна, село та школа у долі ветерана

Життя кожної людини цікаве по-своєму, а особливо, коли за плечима понад 90 років. Такою оригінальною особистістю був і колишній житель міста, педагог, директор декількох міських шкіл, ветеран війни Георгій Олександрович КУЧМЕРОВСЬКИЙ. Доля дала цій людині ясний розум і певний запас здоров'я.

Він народився 23 лютого 1922 року у Великій Україні в родині держслужбовця. У 1937-ому в сім'ї почалися проблеми. Тоді за невдалі порівняння німецьких керівників із радянськими, які батько зробив перед робітниками цукрового заводу, його засудили. На запитання людей: «Хто такий Ріббентроп?», відповів, що в Німеччині він займає таку ж посаду, як і наш міністр іноземних справ В.М. Молотов. «А Гітлер?». «Це, що в нас Сталін». За ці вислови він став політ'язнем, а життя Георгія значно погіршилося, адже тавро сина «ворога народу» супроводжувало його всюди. Залишатися на старому місці проживання було нестерпно, юнака врятували родичі, забравши в Оде-

су. Там у професійно-технічному училищі (ФЗУ) вивчився на ремонтника трамваю. Жити було важко: від нестатків завжди хотілося їсти, не було в що одягнутись, а до родичів звертатись стидався. Частково рятувало те, що в училищі роздавали квитки на спектаклі одеської опери. Учні їх продавали й за ці гроші купували продукти. А ще допомагали овочеві бази, яких в Одесі було багато, й учням дозволяли в позаурочний час там працювати. Отримавши в кінці дня оплату, можна було ще й взяти невелику кількість овочів.

Училище Георгій закінчив із відзнакою. Його разом із товаришем нагородили форменим одягом одеського трамвайника й півтравкою на волзь-

кий маршрут Горький-Астрахань-Горький. Проходив він і через Москву, де туристи провели три чудових дні, відвідавши ВДНХ, Третьяковську галерею, мавзолей В.І. Леніна. Особливо вразило московське метро. Ця подорож назавжди закарбувалася у пам'яті молоді людини, залишивши незабутні враження.

Георгій мав велике бажання продовжити навчання і стати льотчиком. І знову через те, що був сином «ворога народу» - відмовили. Але це, можливо, врятувало йому життя, бо всі випускники аероклубу, де хотів навчатися, загинули під час війни.

Незабаром із ув'язнення повернувся батько, з яким Георгій вирушив на будівництво мотоциклетного заводу в Росію. Там і застала їх війна.

Активного комсомольця, новатора виробництва, технічно грамотного юнака направили навчатись в Пензенське артилерійське училище. Закінчив навчання у званні лейтенанта. У кожного з випускників були присутні героїзм і бажання швидше піти в бій з ворогом. Тож рвались на фронт. Але на практиці все було зовсім не так, як в училищі. Йшли кровопролитні бої, були втрати. Вперше необстріляні юнаки зустрілися віч-навіч зі смертю. Потрапив Георгій Олександрович у 50 армію під командуванням генерала І.В. Болдіна. Молодий офіцер став комуністом, керував мінометним взводом і в бою завжди був попереду. В Білорусі отримав тяжке поранення в ногу від роз-

риву артилерійського снаряда. Пришов до тям лише в госпіталі після операції. Воїн навіть пожартував, що довго тут не затримається, бо його чекають на фронті. Але лікар, знаючи реальну картину поранення, скептично поставився до цього й відповів: «Я думаю, лейтенанте, що ти вже відвоювавсь». Після одужання капітана Кучмеровського нагородили орденом Червоної Зірки й комісували.

Закінчилась війна. Постало питання: куди йти працювати, де знайти своє місце в житті? Довелося очолити військовий відділ райкому партії, потім відділ кадрів цукрового заводу. Але Георгія Олександровича це не влаштовувало, бо мав бажання вчителювати. Тож капітан у відставці Георгій Кучмеровський у Рівному закінчив учительський, а потім педагогічний інститут, здобувши спеціальність вчителя російської мови та літератури. Працював вчителем, директором сільських шкіл на Сарненщині. Був висококваліфікованим та ерудованим спеціалістом, та ще й з великим життєвим досвідом. Але комуніст мав працювати там, куди направляла Компартія. У 1953-1956 роках керував колгоспом ім. Ворошилова в с. Зносичі. Та хоч би яку посаду обіймав, до роботи ставився завжди чесно й добросовісно, використовуючи всі свої творчі здібності й уміння.

Одного разу йому потрапила до рук книга письменника Іллі Шкапи «Мої зустрічі з Горьким», яка йому

Директор Ремчицької школи, 1952 р.

дуже сподобалась. Разом із учнями педагог написав листа письменнику з відгукми й бажанням придбати книгу для вивчення у навчальному закладі. Незабаром отримав відповідь, а в подарунок десять примірників твору з автографом.

Георгій Олександрович Кучмеровський завжди мав тверду життєву позицію, брав активну участь у громадському житті району, був пропагандистом, виступав перед молоддю зі спогадами про воєнне лихоліття, за що отримував нагороди. Одного разу ветерана преміювали туристичною поїздкою в Італію.

Нині він мешкає в Ялті. І, незважаючи на досить поважний вік, продовжує плідно працювати у ветеранській організації.

Олег ПАНЬКО,
член Національної спілки
красназців.
Фото із фондів музею.

Колгоспний актив с. Зносичі, 1954 р.